

СТАНОВИЩЕ

от

доц.д-р Александър Ангелов Иванов,

член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност

ДОЦЕНТ, обявен от Нов български университет в ДВ, бр. 95/28.11.2017г.

За участие в конкурса за академичната длъжност „доцент” по научната специалност „гражданско и семейно право” обявен от НБУ в ДВ, бр. 95/28.11.2017г. е подал документи само един кандидат – д-р Цветалина Аврамова Петкова, главен асистент в НБУ на основен трудов договор. Документите, представени от нея за участие в този конкурс са подадени в срок, спазена е и законоустановената процедура по обявяването му. Като член на научното жури за провеждане на конкурса представям становището си, изготвено на основание чл. 26, ал. 2 от Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и чл. 57, ал. 3 и 4 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

1. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Цветалина Петкова има две монографии и над четиридесет студии, статии и доклади. От тях, освен представената за рецензиране монография „Придобиване по давност на недвижими имоти”, двадесет и шест са публикувани след придобиване на научната степен „доктор” по право. Основните научни интереси на д-р Петкова, както личи от публикациите, са в областта на вещното, семейното и наследственото право.

Цветалина Петкова е доктор по право от 2011г. От 2012 г. заема академична длъжност "главен асистент" в програма „Право” на НБУ. Преподавател е по Вещно право, Семейно и наследствено право и по Правна закрила на детето.

2. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция.

За участие в конкурса е представен монографичният труд „Придобиване по давност на недвижими имоти”. Книгата се състои от въведение, пет глави и заключение и е в обем от 335 страници. Направени са 814 бележки под линия, а използваната литература включва повече от 210 заглавия на български, руски, английски, немски и испански език.

В увода е очертан предметът на изследване и е подчертана неговата актуалност. В началото на глава първа, оглед разкриване на понятието за придобиване по давност на недвижими имоти, е проследено историческото развитие на института (с. 20-48). Извършен е сравнителноправен анализ, който обхваща законодателствата на повече от десет държави (с. 48-68). Последният параграф е посветен на същността, характеристиката и функциите на придобиването по давност (с. 68-77).

Глава втора е посветена на фактическия състав на придобивната давност върху недвижими имоти. Представени са различните становища по въпроса, като е аргументирано разбирането, че фактическият състав се състои от два елемента – владение и изтичане на определен срок (с. 78-82). Вторият параграф е посветен на владението като елемент от ФС; разгледани са различните хипотези на установяване на владение; анализирана е презумпцията по чл. 69 ЗС (с. 78 и сл.). В третия параграф са разгледани въпросите за сроковете на придобивната давност и основанията за тяхното спиране и прекъсване (с. 105 и сл.).

В третата глава са разгледани въпросите, свързани със субектите, които могат да придобиват по давност недвижими имоти. Параграф първи е посветен на различни хипотези на придобиване от физически лица (с. 155 и сл.). Специално внимание се отделя на придобиването по давност от съпрузи (с. 176-197). В параграф втори са разгледани случаите на придобиване по давност от юридически лица на частното право (с. 199 и сл.). Накрая са разгледани условията за придобиване по давност на недвижими имоти от държавата и общините (с. 207-217).

Четвърта глава е посветена на недвижимите имоти, които могат да се придобиват по давност. В параграф първи е изяснено понятието и е извършен кратък исторически преглед. Вторият параграф е посветен на хипотезите на придобиване на различни видове недвижими имоти – земеделски земи, горски територии, УПИ, жилища, обекти на допълващо застрояване, гаражи и паркоместа (с. 233 и сл.).

Обърнато е внимание и на придобиването по давност на обекти на частна държавна и общинска собственост (с. 270-276).

Предмет на изследване в глава пета са въпросите, свързани с позоваването и действието на придобивната давност върху недвижими имоти. В параграф първи е обсъдена тезата за изричното позоваване на давността като условие за придобиване на правото на собственост (с. 277-283). Разгледани са начините и момента на позоваване, включително особени хипотези на позоваване с оглед на субекта (с. 283 и сл.). Параграф втори е посветен на действието на придобивната давност (с. 300 и сл.). Прави се разграничение между действието на изтеклата придобивна давност и действието на придобиването по давност. Разгледан е въпросът за обсега на придобиването по давност, както и относно отказа от придобивна давност и условията за осъществяването му (с. 309 и сл.). Изложението завършва с хипотезите на придобиване на недвижими имоти по давност според КМЧП.

Липсата на единна уредба на придобивната давност у нас създава проблеми пред правоприлагането, критичният анализ на резултатите от което е задача на теорията, с която д-р Петкова несъмнено се е справила. Ценността на изследването, освен на извършения критичен анализ на съдебната практика, се дължи и на много доброто познаване на теорията и умелото използване на сравнително-правния метод на изследване, в резултат на което са аргументирани предложения за усъвършенстване на законодателството. Така например основателно е възражението по повод на т.р. 4-2012-ОСГК ВКС, че формата на позоваването при добросъвестното владение не бива да се абсолютизира, защото липсата на позоваване не може *a priori* да се приема като отказ на владелеца да придобие правото на собственост. Затова заслужава подкрепа предложението *de lege ferenda*, според което ако волеизявлението за прехвърляне на правото на собственост е обективизирано във форма, годна да произведе вещноправен ефект, а актът е вписан в имотния регистър, правото на собственост се придобива автоматично след изтичане на давностния срок. С приносен характер е извършеното отграничение между преминаване по наследство на владението като един от елементите на правото на собственост и на владението като факт. Заслужава подкрепа разбирането, че приравняването на широк кръг действия на владелеца към признание по смисъла на чл. 116, б. а ЗЗД във връзка с чл. 84 ЗС е в противоречие със същността на придобивната давност и на владението. Като принос може да се оцени и предложението, че давност не тече не само между детето и родителя, комуто е възложено упражняването на родителските права, но и между детето и другия родител, ако не е лишен от родителски права. Основателна е критиката на ППВС 8-1980, според което винаги възниква

СИО между съпрузи, щом придобивната давност е изтекла по време на брака, тъй като противоречи на оборимостта на презумпцията за съвместен принос. С приносен характер е анализът на правните последици от позоваването на придобивната давност само от единия от сънаследниците, когато владелецът е починал преди давността да е изтекла.

3. Критични бележки и препоръки

Считам, че търпи критика разбирането, че предявяването на иск по чл. 19, ал. 3 ЗЗД е признание по смисъла на чл. 116, б. „а” ЗЗД, тъй като липсвал анимусът (с. 136). Както правилно е отбелязано на с. 135 владелецът може да свои една вещ въпреки съществуването на знание у него, че трето лице притежава правото на собственост върху обекта на владение.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на всичко изложено по-горе си позволявам да изразя изцяло положителната си оценка за научните и преподавателски качества на гл.ас. д-р Цветалина Аврамова Петкова като същата отговаря на изискванията на чл.24, ал.1 ЗРАСРБ и чл.56 и сл. от ПРАСБСУ и препоръчвам на научното жури да предложи на Академичния съвет на НБУ да изберат гл.ас. д-р Цветалина Аврамова Петкова да заеме академичната длъжност "доцент" в професионално направление 3.6 Право по специалност Гражданско и семейно право.

Благоевград, 17.03.2017

С уважение:

(доц. Александър Иванов)